

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä heinäkuuta 2012

422/2012

Valtioneuvoston asetus

perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta

Annettu Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2012

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään perusopetuslain (628/1998) 14 §:n 1 momentin nojalla:

1 luku

Yleistä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetun esiopetuksen, perusopetuksen, lisäopetuksen ja maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, joiden saavuttamista opetussuunnitelman perusteiden, opetussuunnitelmien sekä opetuksen ja kasvatuksen tulee varmistaa. Tässä asetuksessa säädetään lisäksi perusopetukseen käytettävän ajan jakamisesta eri oppiaineiden ja aineryhmien opetukseen sekä oppilaanohjaukseen (tuntijako).

konnollisten, kuten kristillisten, perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Opetuksella ja kasvatuksella edistetään elämän, ihmisarvon loukkaamattomuuden, ihmisoikeuksien, luonnon ja toisten ihmisten kunnioittamista sekä tuetaan oppilaiden kasvua tasapainoisiksi ja terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi. Tavoitteena on oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä kasvu hyviin tapoihin.

Opetus ja kasvatustukevat oppilaiden kasvua erilaisuuden kunnioittamiseen sekä vastuullisuuteen, yhteistyöhön ja toimintaan, joka edistää ihmisryhmien, kansojen, aatteiden, uskontojen ja kulttuurien välistä kunnioittamista ja luottamusta. Opetuksella tuetaan oppilaan kasvua aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi, luodaan edellytyksiä toimia demokraattisessa ja tasa-arvoisessa yhteiskunnassa sekä edistetään kestävästä kehityksestä.

2 luku

Opetuksen valtakunnalliset tavoitteet

2 §

Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuunkykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja us-

3 §

Tarpeelliset tiedot ja taidot

Opetuksen tavoitteena on oppilaan laajan yleissivistyksen muodostuminen, maailmankuvan avartuminen ja syveneminen. Tämä edellyttää ihmisten tarpeiden ja tunteiden, kulttuurin, taiteiden ja kirjallisuuden, ympäristön ja luonnon, historian ja yhteiskunnan perusteiden, uskontojen ja elämäntutkimusten sekä talouden ja teknologian tuntemusta.

Opetuksen on tarjottava esteettisiä kokemuksia ja elämyksiä kulttuurien ja taiteiden eri aloilta.

Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden ajattelun, oppimaan oppimisen, vuorovaikutuksen ja yhteistyön taitoja sekä motivaatiota. Opetuksen tulee edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia, turvallisuutta ja arjenhallintaa sekä kehittää niihin liittyviä valmiuksia.

Tavoitteena on, että oppilaille kehittyy äidinkielen monipuolinen kirjallinen ja suullinen hallinta sekä valmiudet vuorovaikutukseen myös toisella kotimaisella kielellä ja muilla kielillä. Tavoitteena on, että oppilaat oppivat matemaattis-luonnontieteellisen ajattelun ja soveltamisen perusteita sekä talous- ja kuluttajataitoja. Opetuksen tulee tukea taiteen, käsityön ja liikunnan taitojen kehittymistä sekä oppilaiden kasvua luovuuteen. Opetettavan tiedon tulee perustua tieteelliseen tietoon.

Opetuksen tavoitteena on tukea aktiivista kansalaisuutta ja antaa oppilaille valmiuksia yhteiskunnalliseen ajatteluun ja toimintaan sekä kestäväen kehityksen edistämiseen. Lisäksi opetuksen tulee vahvistaa oppilaiden eettistä ajattelua ja toimintakykyä ja vahvistaa heidän kansalaisvalmiuksiaan ja tietoaan työelämästä ja yrittäjyydestä.

Muulla kuin äidinkielellä toteutettavassa opetuksessa oppilaille annetaan lisäksi opetuksessa käytettävään kieleen ja siihen liittyvään kulttuuriin perustuvia erityisiä tietoja, taitoja ja valmiuksia.

Opetuksen järjestämisluvan mukaan erityiseen maailmankatsomukseen perustuvassa opetuksessa oppilaille annetaan myös opetuksen perustana olevaan maailmankatsomukseen perustuvia arvoja, tietoja, taitoja ja valmiuksia painottavaa opetusta läpäisyperiaatteella. Erityiseen kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa käytetään asianomaiseen kasvatustieteeseen kuuluvia pedagogisia ratkaisuja. Toiminnan, kasvatuksen ja opetuksen tulee noudattaa perusopetukselle asetettuja yleisiä kasvatustavoitteita ja opetukselle asetettuja tavoitteita, sitouttamatta tiettyyn opetuksen taustalla olevaan maailmankatsomukseen tai kasvatustieteellisen järjestelmän taustalla olevaan arvo- tai kasvatustieteelliseen näkemykseen.

4 §

Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Kasvatuksessa, opetuksessa ja ohjauksessa sekä kaikessa koulun toiminnassa tulee aktiivisesti vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Kasvatus ja opetus tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Opetuksessa otetaan erityisesti huomioon sukupuolten väliset kasvun ja kehityksen erot. Oppilashuollon tulee edistää oppilaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja hyvinvointia ja siten turvata hyvän kasvun ja oppimisen sekä koulunkäynnin edellytykset.

Koulun toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä, huomioida oppilaiden yksilölliset tarpeet, tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Toiminnassa edistetään hyvää työrauhaa ja oppimisympäristön turvallisuutta. Erityistä huomiota kiinnitetään oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien varhaiseen tunnistamiseen ja tukitoimien oikea-aikaiseen kohdentumiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan omatoimiseen ja kriittiseen tiedonhankintaan ja heille annetaan valmiudet sitä edellyttävän tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

Opetuksessa vahvistetaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä jatko-opintoihin sekä halua koko elämän kestäväan oppimiseen. Oppilaita autetaan jäsentämään ja hyödyntämään oppimaansa.

5 §

Muille kuin oppivelvollisuuttaan suorittaville oppilaille annettavan opetuksen erityiset tavoitteet

Esiopetuksen erityisenä tavoitteena on edistää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppi-

miskokemusten avulla.

Lisäopetuksen erityisenä tavoitteena on kehittää nuoren valmiuksia uranvalintaan, parantaa edellytyksiä jatko-opintoihin sekä edistää elämänhallintataitoja.

Aikuisille annettavan perusopetuksen erityisenä tavoitteena on oppilaan osaaminen, elämäkokemukset, olosuhteet, ikä sekä kieli- ja kulttuuritausta huomioon ottaen tarjota mahdollisuus saavuttaa perusopetuksen tiedot ja taidot sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja jatko-opintovalmiuksia. Perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen lisäksi opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon myös yhtä tai useampaa oppiainetta opiskelevat.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetuksen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa.

3 luku

Perusopetuksen tuntijako

6 §

Oppivelvollisille annettavan perusopetuksen tuntijako

Kuhunkin pystyviivojen rajaamaan osaan on merkitty kunkin oppiaineen tai aineryhmän kyseisillä vuosiluokilla yhteensä järjestettävän opetuksen vähimmäismäärä vuosiviikkotunteina (= 38 oppituntia)

Aine	Vuosiluokka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus		14				18			10		42
A1-kieli		----- 9							7		16
B1-kieli		----- 2							4		6
Matematiikka		6				15			11		32
Ympäristöoppi		4				10					
Biologia ja maantieto ¹									7		
Fysiikka ja kemia ¹									7		
Terveystieto ¹									3		
<i>Ympäristö- ja luonnontietoaineet yhteensä</i>		14							17		31
Uskonto/Elämäkatsomustieto		2				5			3		10
Historia ja yhteiskuntaoppi ²		----- 5							7		12
Musiikki		2				4			2		8
Kuvataide		2				5			2		9
Käsityö		4				5			2		11
Liikunta		4				9			7		20
Kotitalous		-----							3		3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset		6							5		11
<i>Taide- ja taitoaineet yhteensä</i>											62
Oppilaanohjaus		-----							2		2
Valinnaiset aineet		9									9
Vähimmäistuntimäärä yhteensä											222
(Vapaaehtoinen A2-kieli) ³		----- (12)									(12)
(Vapaaehtoinen B2-kieli) ³		-----							(4)		(4)
-- = Oppiainetta voidaan opettaa asianomaisilla vuosiluokilla, jos opetussuunnitelmassa niin määrätään											
¹ Ainetta opetetaan osana ympäristöopin opetusta integroidusti vuosiluokilla 1–6.											
² Yhteiskuntaoppia opetetaan vuosiluokilla 4–6 vähintään 2 vuosiviikkotunti ja vuosiluokilla 7–9 vähintään 3 vuosiviikkotuntia.											
³ Oppilas voi kielestä riippuen opiskella vapaaehtoista A2-kieltä joko valinnaisena aineena tai B1-kielen sijasta opettavana yhteisenä aineena. Oppilas voi opiskella B2-kieltä valinnaisena aineena. Vaihtoehtoisesti vapaaehtoiset A2- ja B2- kielet voidaan järjestää perusopetuksen tuntijaon vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena, jolloin niiden opetusta ei voida järjestää käyttäen tässä pykälässä määriteltyjä valinnaisten aineiden tai B1-kielen kaikille yhteistä vähimmäistuntimäärää. Kielestä riippuen oppilaalle opetetaan tällöin B1-kieltä tai sen sijasta valittavia valinnaisia aineita. Vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena A2-kieltä opiskelevan oppilaan kokonaistuntimäärä olisi yhteensä vähintään 234 vuosiviikkotuntia ja B2-kielen valinneen oppilaan yhteensä vähintään 226 vuosiviikkotuntia. Vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena sekä A2- että B2-kieltä opiskelevan kokonaistuntimäärä perusopetuksen aikana olisi yhteensä vähintään 238 vuosiviikkotuntia.											

Valinnaisena aineena voidaan opettaa perusopetukseen soveltuvia, syventäviä ja soveltavia tässä asetuksessa säädettyjä tavoitteita tukevia aineita tai useasta aineesta muodostettuja ainekokonaisuuksia sen mukaan kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

7 §

Muille kuin oppivelvollisille annettavan perusopetuksen tuntijako

Perusopetukseen käytettävä aika jaetaan eri oppiaineiden ja niistä muodostettujen aineryhmien opetukseen seuraavasti:

Aineryhmä	Pakolliset kurssit	Valinnaisena tarjottavien
Oppiaine	vähintään	kurssien vähimmäismäärä
Äidinkieli ja kirjallisuus	4	1
Kielet	14	6
Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet		
Matematiikka	8	1
Uskonto tai elämäkatsomustieto	1	2
Yhteiskunnalliset ja luonnontieteelliset aineet		12
Historia ja yhteiskuntaoppi		
Fysiikka		
Kemia		
Biologia		
Maantieto		
Muita perusopetukseen soveltuvia aineita tai aihealueita		
Yhteensä vähintään		44

Oppilaan tulee valita 1 momentissa säädettyistä yhteiskunnallisten ja luonnontieteellisten aineiden ryhmään kuuluvista aineista vähintään neljä.

Oppilaan tulee opiskella vähintään yhtä kieltä A-kielen oppimäärän mukaisesti ja vähintään yhtä kieltä B-kielen oppimäärän mukaisesti. Oppilaalle tulee varata mahdollisuus opiskella valinnaisena aineena yhtä tai useampaa vierasta kieltä.

Vankilassa järjestettävässä opetuksessa voidaan poiketa 1 momentista sen mukaan kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

8 §

Kieltenopetusta koskevat erityissäännökset

Jos opetus annetaan osittain tai kokonaan muulla kuin koulun opetuskielellä, voidaan äidinkielen ja kirjallisuuden sekä A-kielen opettamiseen käytettävä tuntimäärä jakaa 6 tai 7 §:stä poiketen koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sekä opetuksessa käytettävän kielen opettamiseen opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Tuntimäärä tulee määrittää siten, että koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa voidaan perusopetuksen aikana saavuttaa äidinkielelle ja kirjallisuudelle asetetut tavoitteet. Koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden tuntimäärän tulee olla kuitenkin vähintään puolet äidinkielen ja kirjallisuuden sekä A-kielen 6 tai 7 §:n mukaisesta tunti- ja kurssimäärästä perusopetuksen aikana.

Koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti.

Jos saamenkieliselle, romanikieliselle tai vieraskieliselle oppilaalle opetetaan perusopetuslain 12 §:n mukaan äidinkielenä oppilaan omaa äidinkieltä, voidaan oppilaan äidinkielen ja kirjallisuuden sekä muiden kielten opettamiseen käytettävä tuntimäärä jakaa 6 tai 7 §:stä poiketen kielten opettamiseen opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Tässä momentissa tarkoitettu oppilaalle

opetetaan toisen kotimaisen kielen sijasta suomen kieltä tai ruotsin kieltä erityisen oppimäärän mukaisesti.

Koulussa, jossa on saamelaisten kotiseutualueella asuvia oppilaita, tulee valinnaisena aineena olla saamen kieli. Koulussa, jossa saamenkielisille, romanikielisille ja vieraskielisille oppilaille opetetaan äidinkielenä oppilaan omaa äidinkieltä, tulee valinnaisena aineena olla ruotsin kieli tai suomen kieli.

Viittomakielen opetus järjestetään äidinkieleen ja kirjallisuuteen sekä muihin kieliin varatuilla tunneilla.

9 §

Erityisopetusta koskevat erityissäännökset

Perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua oppilaan opetus voidaan, jos se on oppilaan oppimisedellytykset huomioon ottaen perusteltua, järjestää 6 ja 7 §:stä poiketen siten, kuin perusopetuslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä määrätään.

Perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden opetus voidaan tarvittaessa järjestää siten, ettei yhteisenä aineena opeteta toista kotimaista kieltä eikä vierasta kieltä. Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden opetuksessa oppiaineita voidaan yhdistää oppiainekokonaisuuksiksi ja jakaa osa-alueisiin siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

10 §

Erityisen koulutustehtävän saaneen opetuksen järjestäjän antamaa opetusta koskevat erityissäännökset

Perusopetuslain 7 §:n 3 momentin mukaisen erityisen koulutustehtävän saaneen opetuksen järjestäjän antamassa opetuksessa voidaan poiketa 6 tai 7 §:stä sen mukaan kuin opetuksen järjestämisluvassa määrätään.

11 §

Erinäiset määräykset

Opetussuunnitelman perusteissa määrätään tarkemmin ne tiedot ja taidot, jotka oppilaan tulee perusopetuksen oppimäärän suorittaessaan saavuttaa.

4 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2012.

Tällä asetuksella kumotaan Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2001 annettu valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2012

opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (1435/2001).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

13 §

Siirtymäsäännös

Edellä 12 §:n 2 momentissa mainitun asetuksen mukaan laadittua opetussuunnitelmaa noudatetaan siihen saakka kunnes Opetushallitus päättää tämän asetuksen mukaisista opetussuunnitelman perusteista ja niiden mukaan laadittavien opetussuunnitelmien käyttöön-otosta.

Opetushallituksen tulee hyväksyä opetussuunnitelman perusteet niin, että tämän asetuksen mukaiset opetussuunnitelmat otetaan viimeistenkin vuosiluokkien osalta käyttöön viimeistään 1 päivänä elokuuta 2016.

Opetusministeri *Jukka Gustafsson*

Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen